

Obiteljsko poduzetništvo – RAST I RAZVOJ

Veliki broj razvijenih zemalja EU, kao i ostale zemlje razvijenog svijeta prihvale su poduzetništvo kao vodeću funkciju (polugu) koja može i mora pridonijeti prosperitetu ekonomskog sistema te pozitivno djelovati na konkurentnost pojedine zemlje. Moderni svijet je motiviran idejama i tu je poduzetništvo shvaćeno kao vodeća aktivnost ka inovacijama. Područje malog i srednjeg poduzetništva pruža mogućnosti implementacije modernih rješenja vođenih primjerima uspješnih praksi.

S globalizacijskim procesom, pozicija malog i srednjeg poduzetništva postaje kompleksnija, zajedno s rastućom konkurencijom na tržištu, uz sve zahtjevnije potrebe potrošača. Naša ekonomija je još uvijek u procesu tranzicije prema poduzetnički orijentiranom sistemu, i u vrijeme šest godišnje recesije-krize, je višestruko potencirana. No, poduzetnički sistem, unatoč ili bolje rečeno usprkos tome, predstavlja veliki potencijal za ekonomski rast.

Kako se **malo i srednje poduzetništvo** u današnjem ekonomskom sistemu definira kao **snaga** koja može u najvećoj mjeri **utjecati na poboljšanje** određene nacionalne gospodarske strukture, normalno bi bila još veća posvećenost malom i srednjem gospodarstvu. Tako malo i srednje gospodarstvo i u nas predstavlja jedan od mogućih generatora zapošljavanja i ekonomskog i gospodarskog razvoja. Naše okruženje, a posebno EU, predstavlja

veliku šansu za naše malo i srednje gospodarstvo, budući da ona u nas značajno zaostaju (čast iznimkama) za ekonomskom efikasnošću malog gospodarstva EU. Naše tvrtke malog i srednjeg poduzetništva moraju smanjiti svoje troškove poslovanja, dodatno investirati u inovacije i razvoj novih proizvoda i usluga, pronalaziti nova atraktivna tržišta kao i kanale distribucije, te povećavati kvalitetu poslovanja - certifikacije i standardi.

Obilježja obiteljskog poduzetništva

U takovom okruženju, obiteljsko poduzetništvo predstavlja značajno područje malog i srednjeg poduzetništva. Ono je specifično po razlozima pokretanja, kao i po psihološkim i sociološkim obilježjima, a to je posebno potencirano u našem poduzetničkom sustavu. Obiteljsko poduzetništvo **stvara tradiciju** te predstavlja jedan od najjedno-

stavnijih načina samozapošljavanja s relativno malim troškovima početnog ulaganja. Nije li to jedna od značajnih karakteristika, ne samo obiteljskog, već cjelokupnog poduzetništva u nas, kao posljedica naše dugotrajne tranzicije – zemlje bez plana razvoja, zemlje s najdužom krizom i recesijom, itd. Ono uvelike može pozitivno utjecati na **gospodarski razvitak mikro okoline** unutar koje određeni posao djeluje, te na smanjivanje mikroekonomskih-gospodarskih problema određene zajednice, među kojima je poseban naglasak na nezaposlenosti.

Obiteljsko poduzetništvo je osobito **značajno područje** malog poduzetništva. U SAD-u 90% tvrtki su obiteljske, zapošljavaju 50% radno aktivnog stanovništva i generiraju polovinu bruto nacionalnog proizvoda, a u EU obiteljske tvrtke imaju udio veći od 60%. Nema jedinstvene definicije obiteljskog poduzetništva. S pozicije EU, **obilježja obiteljskog podu-**

Branko Pavlović

zetništva su:

- većina prava odlučivanja imaju osnivači ili osoba koja je kupila poduzeće i najbliži srodnici,
- u upravljanje tvrtkom-poduzećem uključena je najmanje jedna osoba iz obitelji,
- u slučaju dioničkog društva osnivač, vlasnik dijela poduzeća sa srođnicima i nasljednicima, posjeduje najmanje 25% prava odlučivanja.

Uspješan obiteljski posao

Svaki uspješan obiteljski posao s vremenom raste i razvija se te prerasta okvire poduzetničke obitelji. Izvorni oblici obiteljskog posla predstavljaju poduzetništvo u kojem su radno angažirani isključivo članovi obitelji i njihovi prvi srodnici.

Kao najvažnije prednosti obiteljskog poduzetništva ističu se:

- ✓ posao koji je najjednostavniji, najučinkovitiji te najjeftiniji način samozapošljavanja, budući da je dostupan svim slojevima stanovništva, iz čega proizlazi da se obiteljskim poduzetništvom može baviti svaka obitelj;
- ✓ obiteljsko poduzetništvo stvara tradiciju, čime pridonosi većoj povezanosti i uzajamnom povjerenju članova obitelji;
- ✓ pridonosi zdravom natjecateljskom okruženju, stvara ugodu radne atmosfere i pridonosi poboljšanju radnom entuzijazmu unutar radne okoline;
- ✓ obiteljsko poduzetništvo predstavlja relativno niska ulaganja te niže troškove vezane